

Keskiviikko 10. maaliskuuta 2010

Kansalaisyhteiskunnan ja kansallisten vähemmistöjen tilanne Valko-Venäjällä

P7_TA(2010)0055

Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. maaliskuuta 2010 kansalaisyhteiskunnan ja kansallisten vähemmistöjen tilanteesta Valko-Venäjällä

(2010/C 349 E/07)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Valko-Venäjän tilanteesta ja erityisesti 17. joulukuuta 2009 antamansa päätöslauselman EU:n Valko-Venäjän strategiasta ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon 17. marraskuuta 2009 kokoontuneen yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston Valko-Venäjää koskevat päätelmät, joiden mukaisesti presidentti Aljaksandr Lukašenkaa ja tiettyjä Valko-Venäjän virkamiehiä koskeva viisumikiellon soveltamisen keskeytys pidetään voimassa ja rajoittavien toimenpiteiden voimassaoloa jatketaan lokakuuhun 2010 asti,
 - ottaa huomioon 22. helmikuuta 2010 pidetyn ulkoasioiden neuvoston 2996. kokouksen tulokset sekä korkean edustajan Lady Ashtonin 16. helmikuuta 2010 Valko-Venäjän puolalaisten liiton tilanteesta antaman lausunnon,
 - ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 19. maaliskuuta 2009 antaman julkilausuman itäisestä kumppanuudesta ja 7. toukokuuta 2009 Prahassa pidetyn itäistä kumppanuutta koskevan huippukokouksen antaman yhteisen julkilausuman,
 - ottaa huomioon 1. helmikuuta 1995 tehdyn kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen,
 - ottaa huomioon kansallisten vähemmistöjen oikeuksia koskevat kansainväliset periaatteet ja normit, ja etenkin ne jotka sisältyvät ihmisoikeuksia koskeviin kansainvälisiin yleissopimuksiin, kuten 1. elokuuta 1975 hyväksytyyn Helsingin ETY-kokouksen päätösasiakirjaan (1 osan VII kohta), 29. kesäkuuta 1990 hyväksytyyn inhimillistä ulottuvuutta koskevan Kööpenhaminan kokouksen asiakirjaan ja 21. marraskuuta 1990 hyväksytyyn Pariisin peruskirjaan uudesta Euroopasta,
 - ottaa huomioon Valko-Venäjää koskevat keskustelunsa 24. helmikuuta 2010 ja Euroopan parlamentin väliaikaisen valtuuskunnan vierailun Valko-Venäjälle 25.–27. helmikuuta 2010 ja sen havainnot,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että 15. helmikuuta 2010 Valko-Venäjällä pidettiin 40 aktivistia, pääasiassa Valko-Venäjän puolalaisten liiton jäseniä, mukaan lukien Angelika Borys (liiton puheenjohtaja), Igor Bancer (liiton tiedottaja), Mieczysław Jaśkiewicz (liiton varapuheenjohtaja), Andrzej Poczobut (liiton johtokunnan puheenjohtaja) ja oppositiossa olevan Valko-Venäjän yhdistyneen kansalaisliiton johtaja Anatol Lebedzka, jotta edellä mainitut eivät voisi osallistua oikeudenkäyntiin, joka koskee Ivenetsissa sijaitsevaa puolalaisten kokoontumistilaa; ottaa huomioon, että kaikki aktivistit vapautettiin 20. helmikuuta mennessä,
- B. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset eivät tunnusta Valko-Venäjän puolalaisten liittoa, jonka johtajana toimii demokraattisesti vuonna 2005 ja uudelleen vuonna 2009 valittu Angelika Borys, ja että järjestöä on häiritty ja vainottu jatkuvasti vuodesta 2005 lähtien ja että järjestön jäseniä on jatkuvasti syytetty laittomasta toiminnasta ja että järjestö on jatkuvasti oikeustoimien kohteena,
- C. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset ovat käyttäneet poliisivoimaa liiton jäseniä vastaan Grodnossa vuonna 2005 ja Ivjanetsissa vuonna 2010,

(1) Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2009)0117.

Keskiviikko 10. maaliskuuta 2010

- D. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset ovat estäneet puolalaisten liiton edustajia osallistumasta oikeudenkäyntiin, johon heidät oli kutsuttu liiton Iyvanetsin paikallisosaston puheenjohtajan Teresa Sobolin todistajiksi,
- E. ottaa huomioon, että puolalaisten liittoon, Valko-Venäjän suurimpaan kansalaisjärjestöön kohdistuva syrjintä on valitettava osoitus tavasta, jolla kansalaisyhteiskuntaa ja demokraattista oppositiota kohdellaan Venäjällä,
- F. ottaa huomioon, että puolalaisten liiton ainoalle rahoituslähteelle, Hrodnassa toimivalle Angelika Borysin johtamalle "Polonica"-yritykselle on langetettu 71 miljoona ruplan sakko väitetyistä veronkierrosta, mikä uhkaa ajaa yrityksen konkurssiin,
- G. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän viranomaiset pitävät Stanislaw Siemaszkoa puolalaisten liiton laillisena johtajana ja ilmoittavat tukevansa Siemaszkon johtamaa järjestöä, mitä Puolan hallitus pitää laittomana,
- H. ottaa huomioon, että EU:n toimielinten edustajat, mukaan lukien Euroopan parlamentin puhemies Jerzy Buzek, komission varapuheenjohtaja / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Catherine Ashton, sisäasioista vastaava komission jäsen Cecilia Malmström sekä Puolan parlamentti ja Ranskan ulkoministeriö ovat ilmaisseet huolensa Valko-Venäjän viranomaisten viimeaikaisista toimista puolalaisten liittoa kohtaan ja tuominneet poliisivoiman käytön sen jäseniä vastaan,
- I. ottaa huomioon, että tapa, jolla Valko-Venäjän viranomaiset kohtelevat vähemmistöjä, on ristiriidassa kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevien kansainvälisten standardien kanssa, mukaan lukien 1. helmikuuta 1995 hyväksytty kansallisten vähemmistöjen suojelua koskeva Euroopan neuvoston puiteyleissopimus, ja että Valko-Venäjä on tehostanut pyrkimyksiään kohti Euroopan neuvoston jäsenyyttä,
- J. ottaa huomioon, että Valko-Venäjän yhtenä osapuolena allekirjoittaman itäistä kumppanuutta koskevan yhteisen julkilausuman 1 kohdassa todetaan, että: "Prahan huippukokouksen osallistujat ovat yhtä mieltä siitä, että itäinen kumppanuus perustuu sitoutumiseen kansainvälisen oikeuden periaatteisiin ja perusarvoihin, joihin kuuluvat demokratia, oikeusvaltioperiaate ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen",
- K. ottaa huomioon, että 17. marraskuuta 2009 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä todetaan, että on auennut uusia mahdollisuuksia EU:n ja Valko-Venäjän väliselle vuoropuhelulle ja niiden yhteistyön syventämiselle ja näin myös pyrkimyksille kannustaa todelliseen edistymiseen demokratiassa ja ihmisoikeuksien kunnioittamisessa, ja vahvistetaan tässä yhteydessä Eurooppa-neuvoston valmius syventää Euroopan unionin suhteita Valko-Venäjään sillä ehdolla, että tämä edistyy edelleen demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamisessa, ja auttaa Valko-Venäjää saavuttamaan nämä tavoitteet,
1. ilmaisee vakavan huolensa kansalaisyhteiskunnan jäsenten ja erityisesti puolalaisten liiton jäsenten ihmisoikeuksien viimeaikaisesta rikkomisesta Valko-Venäjällä ja ilmaisee solidaarisen tukensa kansalaisille, joilta kielletään heidän täydet kansalaisoikeutensa;
 2. tuomitsee puolalaisten liittoon kohdistetut poliisitoimet ja oikeustoimet ja kaikki Valko-Venäjän viranomaisten pyrkimykset asettaa pakkokeinoin uusi johto puolalaiselle yhteisölle; vaatii Valko-Venäjän viranomaisia laillistamaan uudelleen Angelika Borysin johtaman Valko-Venäjän puolalaisten liiton ja varmistamaan, että sen omistamat kiinteistöt palautetaan sille viipymättä;
 3. toistaa kiinnostuksensa avoimeen ja järjestelmälliseen vuoropuheluun Valko-Venäjän kanssa sillä ehdolla, että maan poliittisen järjestelmän vapauttaminen johtaa konkreettisiin tuloksiin ja ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen;
 4. vaatii, että Valko-Venäjän on noudatettava Etyj-sitoumuksiaan ja kansainvälisiä sitoumuksiaan, jotka koskevat vähemmistöjen oikeuksien suojelua ja edistämistä; kehottaa viranomaisia parantamaan myös kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia erityisesti ilmaisuvapauden ja kokoontumisvapauden, tiedotusvälineiden riippumattomuuden, kuten internetiin pääsyn, sekä kansalaisjärjestöjen rekisteröinnin osalta tarkoituksena valmistella ja sallia vapaa ja oikeudenmukainen vaaliprosessi 25. huhtikuuta 2010 pidettävissä kuntavaaleissa;

Keskiviikko 10. maaliskuuta 2010

5. toistaa aiemmissä päätöslauselmissaan, etenkin 15. tammikuuta ja 17. joulukuuta 2009 hyväksytyissä päätöslauselmissaan Valko-Venäjän viranomaisille esittämänsä vaatimuksen varmistaa ilmaisu- ja kokoontumisvapauden täysimääräinen kunnioittaminen ja poliittisten puolueiden, kuten Valko-Venäjän kristillisdemokraattien rekisteröinti sekä uskonnonvapaus, sekä luoda suotuisat olosuhteet kansalaisjärjestöjen (ihmisoikeuskeskus Viasna) ja riippumattomien tiedotusvälineiden toiminnalle Valko-Venäjällä;
6. kehottaa Valko-Venäjän viranomaisia vapauttamaan vankilasta poliittiset aktivistit, kuten Andrei Bandarenkon, ja mielipidevangit, kuten Ivan Mihailaun ja Aristjom Dubskin, ja perumaan rajoitukset, joita on asetettu kansalaisyhteiskunnan aktivisteille, kuten Tatjana Šaputskolle, joka osallistui itäisen kumppanuuden kansalaisyhteiskuntafoorumiin, sekä pidättäytymään toimista, joilla pyritään valvomaan valkovenäläisten internet-sivujen sisältöä;
7. korostaa, että EU:n vuoropuhelu Valko-Venäjän kanssa voi hyödyttää molempia osapuolia ja katsoo, että Valko-Venäjälle voidaan antaa tukea, jotta se saisi mahdollisimman suuren hyödyn itäisestä kumppanuudesta ja etenkin ohjelmaan sisältyvistä määrärahoista, joilla rahoitetaan erityisesti infrastruktuuri-, energia- ja sosiaalihankeita, ja että sitä voidaan tukea myös muilla EU:n välineillä ja toimilla sillä edellytyksellä, että Valko-Venäjän viranomaiset sitoutuvat konkreettisiin parannuksiin vapauksien, demokratian, oikeusvaltion periaatteiden sekä ihmisoikeuksien ja vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen alalla;
8. muistuttaa, että Euroopan unioni on jo osoittanut huomattavaa avoimuutta Valko-Venäjän kanssa harjoitettavalle yhteistyölle, mikä ilmenee myös siitä, että Valko-Venäjä on sisällytetty itäiseen kumppanuuteen; muistuttaa, että mainitun yhteistyön onnistuminen riippuu siitä, että Valko-Venäjän hallitus edistää demokratisointia ja kunnioittaa ihmisoikeuksia, vähemmistöjen oikeudet mukaan lukien;
9. korostaa, että jos Valko-Venäjän viranomaiset noudattavat perustavanlaatuisiin ihmisoikeuksiin ja demokratiaan liittyviä vaatimuksia, Valko-Venäjä hyötyy siitä seuraavasti:
- EU:n ja Valko-Venäjän välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekeminen ja ratifiointi,
 - Euroopan investointipankin välineiden ja Euroopan naapuruus- ja kumppanuuspolitiikan kaltaisten EU:n rahoitusvälineiden tehokas käyttö,
 - Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin rahoituksen ulottaminen koskemaan Valko-Venäjän hankkeisiin, mukaan lukien hankkeet, joissa valtio on mukana,
 - yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP+) palauttaminen Valko-Venäjälle,
 - Kansainvälisen valuuttarahaston seuraavan vakautuslainaerän saaminen,
 - Valko-Venäjän jäsenyyttä WTO:ssa koskevien neuvottelujen käynnistäminen uudelleen,
 - tuen myöntäminen OECD:n ohjelman ulottamiselle Valko-Venäjälle;
10. pitää Valko-Venäjän poliittisen järjestelmän ja yhteiskunnan vapauttamista erittäin tärkeänä ja painottaa, että uudet ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteiden rikkomukset Valko-Venäjällä saattavat johtaa maata koskevan EU:n kannan muuttumiseen, pakotteiden uudelleen käyttöönotto mukaan lukien;
11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille, Etyjin ja Euroopan neuvoston parlamentaarisisille yleiskokouksille, Itsenäisten valtioiden yhteisön sihteeristölle sekä Valko-Venäjän parlamentille ja hallitukselle.